

РОЗДІЛ 4. РОЗВИТОК ПРОДУКТИВНИХ СИЛ І РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА

УДОСКОНАЛЕННЯ МЕТОДИЧНИХ ЗАСАД ЩОДО РЕГУЛЮВАННЯ ПІДГОТОВКИ ТА ПРОВЕДЕННЯ ВНУТРІШНЬОГО ФІНАНСОВОГО АУДИТУ ОРГАНІВ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ

IMPROVEMENT OF METHODOLOGICAL BASES FOR REGULATING THE PREPARATION AND CONDUCT OF INTERNAL FINANCIAL AUDITS OF PUBLIC ADMINISTRATION BODIES

УДК 351.91

DOI: <https://doi.org/10.32843/infrastruct64-11>

Мордовцев О.С.

к.е.н., доцент кафедри менеджменту та публічного адміністрування
Харківський національний університет будівництва та архітектури

Андренко О.А.

к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансово-економічної безпеки, обліку і аудиту

Харківський національний університет міського господарства імені О.М. Бекетова

Мордовцев С.М.

к.т.н. доцент, доцент кафедри вищої математики
Харківський національний університет міського господарства імені О.М. Бекетова

Mordovtsev Oleksand

Kharkiv National University of Civil Engineering and Architecture

Andrenko Olena

O.M.Beketov National University of Urban Economy in Kharkiv

Mordovtsev Serhii

O.M.Beketov National University of Urban Economy in Kharkiv

У статті дослідженні проблеми удосконалення методичних засад щодо регулювання підготовки та проведення внутрішнього фінансового аудиту органів публічного управління. З'ясовані недоліки функціонування системи підготовки та проведення внутрішнього фінансового аудиту органів публічного управління. Визначені заходи, на які спираються механізми підвищення якості внутрішнього фінансового аудиту. Систематизовані етапи процесу підготовки та регулювання проведення внутрішнього фінансового аудиту органів публічного управління. Розроблено алгоритм проведення внутрішнього аудиту публічних органів влади України. Сформовані методичні засади оптимального сегментування діяльності об'єкта аудиту для цілей планової аудиторської перевірки. Сформовані загальні правила тестування, аналізу та узагальнення результатів. Надані пропозиції щодо удосконалення документального оформлення результатів тестування та надання висновків аудиторської перевірки.

Ключові слова: аудит, регулювання, публічне управління, бюджетний облік, механізм, комплексний підхід.

The article examines the problems of improving the methodological foundations for regulating the preparation and conduct of internal financial audits of Public Administration bodies. It was found out that the current system of internal financial control and internal financial audit of public authorities in Ukraine does not allow us to fully ensure confidence in the legality, effectiveness and efficiency of spending budget funds. The shortcomings of the functioning of the system for preparing and conducting internal financial audits of Public Administration bodies are identified. Measures that are based on mechanisms for improving the quality of internal financial audit are identified. The stages of the process of preparing and regulating the internal financial audit of Public Administration bodies are systematized, and it is concluded that strict adherence to these stages will increase the effectiveness of audit activities, reduce the time spent on conducting an audit, eliminate errors or errors in these activities, and increase the effectiveness of the results obtained. It is proved that the formation of methodological foundations for conducting a procedural internal financial audit of public authorities is influenced by its focus on the study of control systems and the ability of administrative bodies to manage business risks. An algorithm for conducting internal audits of public authorities of Ukraine has been developed. Methodological bases for optimal segmentation of the activity of the audit object for the purposes of a planned audit are formed. It is determined that the conducted empirical research, taking into account the specifics of the public sector, allows us to assert a greater efficiency of selecting elements for testing, based on the synergy of block and expert selection methods, which allows us to ensure high representativeness of the sample with minimal financial and labor costs for its formation. General rules for testing, analyzing, and summarizing results have been formed. Suggestions are provided for improving the documentation of test results and providing audit conclusions.

Key words: audit, regulation, public administration, budget accounting, mechanism, integrated approach.

Постановка проблеми. На сьогоднішній день спостерігається тенденція щодо докорінних змін в організації державного внутрішнього фінансового контролю, які пов'язані з імплементацією міжнародних норм і стандартів в законодавство України. Відповідно до міжнародної концепції відбувається процес розділення функцій внутрішнього контролю та внутрішнього аудиту.

Існуюча сьогодні система внутрішнього фінансового контролю та внутрішнього фінансового аудиту публічних органів влади в Україні не дозволяє повною мірою забезпечити впевненість у законності, результативності та

ефективності витрачання бюджетних коштів. Крім того, «постфактумість» більшості видів контрольних заходів хоча й спрямована на виявлення незаконних і неефективних операцій з бюджетними коштами, але також й не містить у собі механізми щодо відшкодуванню надмірно витрачених коштів, тобто носить скоріше сигнальну функцію, ніж дозволяє забезпечити ефективне регулювання бюджетних коштів. Важливим фактором, що підвищує ризик низького відшкодування збитку, є причетність до організації порушень керівництва установ, наділених публічними органами влади

повноваженнями розпоряджатися грошовими і матеріальними активами [1].

Як показує досвід, недобросовісні дії з боку керівництва та їх підлеглих можна мінімізувати підвищенням організаційної незалежності підрозділів внутрішнього аудиту, оснащенням аудиторів необхідним методичним інструментарієм, спрямованим на мінімізацію ймовірності виведення активів з державної власності через корупційні схеми.

Таким чином, все вищеперелічене зумовлює необхідність формування системи внутрішнього аудиту, що охоплює всі напрямки діяльності публічних органів, важливість розробки та вдосконалення нормативно-правового та методичного забезпечення внутрішнього фінансового аудиту з урахуванням міжнародних стандартів та передової зарубіжної практики. Також у нашому дослідженні будуть вирішені проблеми, що виникають при зміні нормативно-правового поля у зв'язку з імплементацією міжнародних стандартів і правил в законодавство України, які формують ризики погіршення якості контролю в перехідному та кризовому періоді. Отже, перехід на міжнародну понятійну базу, що регулює проведення внутрішнього фінансового аудиту органів публічного управління, обумовлюється не тільки необхідністю впровадження нових правил і практик, а й потребу збереження вітчизняного досвіду і знань, накопичених провідними українськими вченими з питань публічного управління та фінансів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемам регулювання заходів підготовки та проведення внутрішнього фінансового аудиту присвячено багато науково-значимих та змістовних праць відомих вчених, зокрема: Дікань Л.В., Кожушко О. В., Владімірова Н.П. [1,2], Есманов О.М. [3], Єна Р.О. [4], Лин Я.І. [5], Піхоцький В.Ф. [7], Пожуєва Т.О. [8], Сірош М.В. [9], Виноградова М.О. Жидєєва Л.І. [11], Бурбело О.А. [12], Слободяник Ю.Б [13], та інших. Але, незважаючи на їх вагомий вклад у теоретико-методичне та практичне вирішення цієї проблема, залишаються ще недостатньо вирішеними питання щодо організації підготовки та проведення внутрішнього фінансового аудиту органів публічного управління країни в умовах сучасного мінливого внутрішнього та зовнішнього середовища.

Мета та завдання дослідження. Метою даної статті є розробка пропозицій щодо удосконалення методичних засад підготовки та проведення внутрішнього фінансового аудиту органів публічного управління України в умовах сучасного мінливого середовища.

Вклад основного матеріалу. Необхідність розробки методичних засада щодо регулювання проведення внутрішнього фінансового аудиту органів публічного управління зумовлюється існуванням величезної кількості недоліків

функціонування цієї системи. Зазначимо, що в якості найбільш значущих цих недоліків можна виділити наступні, зокрема:

- недостатнє приділення уваги оцінці ефективності витрат бюджетних коштів органами публічної влади;
- неефективність механізмів управління державними фінансами;
- відсутність комплексної системи внутрішнього фінансового аудиту;
- недосконалість нормативно-правової бази і методичного забезпечення, яке характеризується наявністю внутрішніх протиріч і прогалин, а практика застосування може значно відрізнятися та відхилятися від встановлених нормативно-правовими актами та методичними документами принципів і правил [2].

Якщо дослідити власне урядові механізми підвищення якості внутрішнього фінансового аудиту, то можна зробити узагальнюючий висновок, що вони спираються на необхідність виконання наступних заходів, зокрема:

- розробка проектів нових та вдосконалення чинних нормативно-правових актів та методичного забезпечення внутрішнього фінансового аудиту;
- впровадження ризик-орієнтованого підходу в плануванні внутрішнього фінансового аудиту;
- аналіз та облік міжнародних стандартів внутрішнього аудиту та передової зарубіжної практики [3].

Як бачимо, всі ці напрями є досить загальними та не мають конкретних напрямів їх реалізації. Тому, необхідною умовою забезпечення ефективності управління державними фінансами є формування повноцінної системи внутрішнього фінансового аудиту в публічному секторі.

У рамках цього дослідження будуть узагальнені підходи щодо регулювання процесу підготовки аудиторських перевірок, а також надані рекомендації щодо удосконалення існуючих методичних засад проведення процесного внутрішнього фінансового аудиту публічних органів влади.

Підготовка до проведення аудиторської перевірки необхідна для ознайомлення аудиторської групи з діяльністю та особливостями об'єкта аудиту, притаманними ризиками, картами внутрішнього фінансового контролю [4]. В табл. 1 надано авторську систематизацію етапів процесу підготовки та регулювання проведення внутрішнього фінансового аудиту органів публічного управління

Таким чином, чітке слідування представленим в табл. 1 етапам процесу підготовки та регулювання проведення внутрішнього фінансового аудиту органів публічного управління дозволить підвищити ефективність аудиторських заходів, зменшити витрати часу на проведення перевірки, унеможливить помилки або похибки цих заходів, а також збільшить результативність отриманих результатів.

Систематизація етапів процесу підготовки та регулювання проведення внутрішнього фінансового аудиту органів публічного управління

№ з/п етапу	Коротка характеристика етапу
I етап	Прийняття рішення щодо проведення внутрішньої аудиторської перевірки публічного органу влади
II етап	Ознайомлення з матеріалами попередніх перевірок, а також матеріалами перевірок зовнішніх контролюючих органів. За результатами цього етапу буде сформовано перше уявлення про стан системи контролю та можливі ризики діяльності об'єкта аудиту на теперішній момент часу.
III етап	Проводиться дослідження поточної інформації щодо об'єкту аудиту, що накопичена підрозділом внутрішнього аудиту. Для систематизації інформації в підрозділі внутрішнього аудиту пропонується використовувати узагальнену інформацію про об'єкт аудиту, систематизовану у вигляді оперативної справи. Такий підхід не є новим в міжнародній практиці, для систематизації використовується постійний файл або аудиторська картка [5].
IV етап	Визначення джерел інформації для ефективного проведення аудиторської перевірки зокрема: – власне об'єкт аудиту – для отримання необхідної інформації слід направити керівнику об'єкта аудиту лист-вимогу про надання інформації – мережа Інтернет – за допомогою моніторингу інформації на офіційному сайті Prozorro (інформаційної системи сфери публічних закупівель (prozorro.gov.ua) можна отримати інформацію про плановані державні закупівлі, здійснені закупівлі, укладені контракти і договори, звіти про виконання контрактів тощо [6]
V етап	На цьому етапі рекомендується світовою практикою аналіз ризиків процесів (операцій), що становлять внутрішню бюджетну процедуру, порівняння з ідентифікованими ризиками об'єкта аудиту з метою визначення вад у системі внутрішнього фінансового контролю [7]. Але слід враховувати, що з одного боку, така робота дозволить більш точно сформувати програму внутрішнього аудиту, з іншого – вимагає більше часу та плановані ризики можуть не відповідати фактичним. Тому рекомендується у визначенні обсягу вибірки спиратися на відомі дані, ймовірність зміни яких у процесі аудиту незначна, зокрема на генеральну сукупність вибірки за напрямом перевірки, кількість аудиторів та строки контрольного заходу тощо
VI етап	Узгодження з керівництвом час проведення наради, на якому повинні бути присутніми начальники структурних підрозділів, відповідальні за процеси, пов'язані з рухом грошових коштів і матеріальних цінностей публічного органу влади. До початку наради необхідно упевнитися в достовірності інформації, отриманої з оперативної справи.
VII етап	Проведення наради з керівництвом об'єкта аудиту. На нараді, зокрема, необхідно заострити увагу на відсутності каральних цілей або «замовлень» третьої сторони, а також дати детальне роз'яснення, що мета перевірки надати допомогу в організації діяльності, мінімізувати ризики незаконних, неефективних, нерезультативних витрат бюджетних коштів і матеріальних цінностей, що допоможе знизити ймовірність порушень, з'ясувати наявні порушення і прийняти оптимальні рішення щодо їх усунення
VII етап	Заключним етапом попередньої підготовки є уточнення програми внутрішнього аудиту складеної раніше в службі внутрішнього аудиту за матеріалами оперативної справи та її затвердження керівником суб'єкта внутрішнього аудиту [8]

Джерело: систематизовано автором на основі [5-8]

На формування методичних засад проведення процесного внутрішнього фінансового аудиту публічних органів влади впливає його спрямованість на дослідження систем контролю і здатність адміністративних органів управляти ризиками діяльності. Тому можна визначити, що головним завданням внутрішнього аудиту є оцінка адекватності управління ризиками керівництвом об'єкта аудиту, на яке покладається відповідальність за управління цими ризиками під час свого функціонування.

На сьогоднішній день в секторі управління публічними фінансами відсутні достатні теоретичні обґрунтування та практичний досвід, що обумовлює необхідність здійснення наукових досліджень щодо впровадження системного алгоритму проведення внутрішнього аудиту публічних органів влади України [9].

На рис. 1 авторами розроблено алгоритм дій, якого необхідно дотримуватися з метою досягнення необхідної систематизації проведення аудиторської перевірки та уніфікації документування її результатів.

Визначивши на рис. 1 алгоритм проведення внутрішнього аудиту доцільно розкрити більш детально кожний його крок стосовно публічних органів влади України.

Крок 1. Досліджуючи питання сегментації діяльності об'єкта аудиту публічного сектора для цілей аудиторської перевірки та враховуючи його спрямованість на вдосконалення внутрішніх бюджетних процедур в ході виконання бюджетного процесу, відзначимо необхідність дослідження не тільки грошових, але й не грошових операцій, зокрема: способів надходження і вибуття активів; трансформації фінансових активів в нефінансові,

Рис. 1. Алгоритм проведення внутрішнього аудиту публічних органів влади України

Джерело: розроблено автором на основі [10-12]

а також їх подальше утримання, збереження, використання і вибуття.

Таким чином, в рамках аудиторської перевірки повинні досліджуватися публічне майно, закріплене за об'єктом аудиту на правах оперативного управління та виділені на його утримання грошові кошти, а також операції з майном і грошовими коштами. В результаті дослідження визначено найбільш оптимальне сегментування діяльності об'єкта аудиту для цілей планової аудиторської перевірки табл. 2.

Крок 2. На сьогоднішній день проведення повного комплексного дослідження практично не застосовується у зв'язку з тим, що це вимагає значних трудових та фінансових витрат, разом з тим слід зробити акцент, що в результаті тестування частини генеральної сукупності висновок за результатами перевірки може бути невірним. Ризик того, що істотні помилки або порушення не будуть виявлені, є ризиком вибірки. Внутрішній аудитор за результатами проведеного тестування вибірки може прийти до висновку, що внутрішній

контроль надійний і ефективний, в той же час по фактичним показникам система внутрішнього контролю не працює належним чином.

Тому можна зробити висновок, що аудитор сам визначає метод відбору елементів з генеральної сукупності, так як саме він несе за це відповідальність за результат тестування. Разом з тим з практика показує більшу ефективність не статистичних методів відбору [13]. За більшістю об'єктів аудиту в однакових процесах схожі «вузькі» місця, і якщо досвід аудитора дозволяє їх визначити, експертний відбір видається за кращий, але, в той же час, існує ймовірність якоїсь системної, випадкової помилки. Виявлення таких випадкових помилок найкраще досягається застосуванням блочного відбору.

Таким чином, проведене емпіричне дослідження з урахуванням специфіки публічного сектора дозволяє стверджувати про більшу ефективність відбору елементів для тестування, оснований на синергії блочного і експертного методів відбору, що дозволяє забезпечити високу

**Оптимальне сегментування діяльності об'єкта аудиту
для цілей планової аудиторської перевірки**

№ з/п	Найменування розділу	Зміст розділу
1	Подальший моніторинг	Досліджується виконання пропозицій рекомендацій щодо попередньої аудиторської перевірки, щодо контрольних заходів, проведених іншими контролюючими органами
2	Організація контролю	Розглядається організація контролю без оцінки ефективності
3	Організація бюджетного обліку	Розглядається організація бюджетного обліку без оцінки дотримання вимог облікової політики та законодавства при фіксації фактів господарського життя
4	Складання, затвердження, ведення бюджетного кошторису	Досліджується порядок складання розрахунків обґрунтувань кошторису, складання та затвердження кошторису в розрізі видів витрат. При документуванні результатів аудиту в даному розділі особлива увага приділяється плануванню і розрахункам-обґрунтуванням показників кошторису.
5	Управління готівковими коштами	Розглядається організація збереження готівкових грошових коштів при доставці з банку і в організації, в робочий і неробочий час; організація роботи каси та обліку касових операцій; законність використання грошових коштів
6	Управління безготівковими коштами	Розглядається організація обліку та здійснення безготівкових операцій, як правило законність і цільове використання коштів, дотримання порядку бюджетного обліку
7	Управління розрахунками з підзвітними особами	Досліджується документальний супровід розрахунків, наявність наказів, плану відряджень, заяв на видачу авансів, своєчасність подання авансових звітів, законність відшкодування витрат, дотримання порядку бюджетного обліку
8	Управління персоналом і оплата праці	Досліджується порядок формування та затвердження фонду оплати праці, своєчасність і якість документального супроводу прийому на роботу, виконання трудової функції, звільнення. Законність і ефективність витрат на оплату праці, дотримання порядку бюджетного обліку
9	Закупівлі товарів, робіт, послуг для забезпечення державних потреб	Досліджується як організація закупівель, так й їх здійснення. Законність, результативність та ефективність витрачання бюджетних коштів, здійснюється поглиблена оцінка ймовірності корупційного ризику та недобросовісних дій.
10	Управління нефінансовими активами	При значному обсязі нефінансових активів допускається велика деталізація
11	Достовірність звітності	За результатами аудиту зазначається повнота реєстрації фактів господарського життя в реєстрах бюджетного обліку, наскільки виявлені помилки та спотворення вплинули на спотворення звітності

Джерело: систематизовано автором на основі [11-14]

репрезентативність вибірки при мінімальних фінансових і трудових витратах на її формування.

Крок 3. Дослідження відхилень є перехідним зв'язуючи кроком до визначення відібраних для перевірки елементів з генеральної сукупності для наступного їх тестування (крок 4, рис. 1).

Крок 4. Тестування здійснюється на основі аналізу адекватності та ефективності контролю або на основі аналізу процесу та ефективності його виконання на всіх стадіях. Виявлені спотворення або помилки аналізуються на предмет того, чи були виявлені «вузькі» місця процесу, в яких вони допущені, а також яким чином діючий контроль був спрямований на мінімізацію негативних наслідків.

Дослідження практики проведення аудиторських перевірок дозволило обґрунтувати і сформулювати наступні правила тестування, що дозволяють ефективно аналізувати і узагальнювати

результати аудиторських дій під час перевірки органів публічної влади (рис. 2).

Крок 5. На підставі аудиторської перевірки органу публічної влади складається звіт, в якому повторно вказується перелік питань, досліджених в ході аудиторської перевірки, коротко викладається інформація про виявлені порушення, причини порушень, істотні бюджетні ризики, залишкові бюджетні ризики (ризики, що залишилися після виконання контрольних дій). У звіті наводиться інформація про наявність заперечень об'єкта аудиту за результатами перевірки, висновки про надійність системи внутрішнього фінансового контролю, відповідності бюджетного обліку методології та достовірності звітності, вносяться пропозиції та рекомендації за наступними узагальненими напрямками, зокрема:

- усунення виявлених порушень;
- мінімізація бюджетних ризиків;

Рис. 2. Загальні правила тестування, аналізу та узагальнення результатів

Джерело: розроблено автором на основі [14-16]

– зміна карт внутрішнього фінансового контролю.

Слід також зазначити, що описуючи порушення, спотворення та невідповідності треба дотримуватися універсального алгоритму дій. Отже, опис результатів комплексного внутрішнього фінансового аудиту органів виглядає наступним чином:

- визначається операція, що містить порушення;
- зазначається порушена норма або нормативно-правовий акт;
- надається короткий зміст пояснень осіб, які допустили порушення спотворення або невідповідності;
- описується причина порушення та їх наслідки;
- вноситься рекомендація, яку спрямовано на усунення наслідків і мінімізацію ймовірності повторення. Для наочності, рекомендації повинні бути наведені за текстом, однак фактично рекомендації документуються в підсумковій частині аудиторського звіту.

Таким чином, у процесі документування результатів аудиторської перевірки органів публічної влади керівник групи стикається з необхідністю обробки великого обсягу робочих документів, представлених членами аудиторської групи, чисельність групи може досягати навіть 5-10 осіб. Кожен аудитор після закінчення перевірки питань програми внутрішнього фінансового аудиту, повинен представити інформацію керівнику аудиторської групи з описом результатів перевірки, яку сформовано з дотриманням правил документування

аудиторського звіту. До довідки додаються робочі документи, а також за інформацією у довідці при описі результатів перевірки повинні бути надані посилання на робочі документи.

Висновки з проведеного дослідження. У ході проведеної роботи були досліджені методичні засади підготовки та проведення внутрішнього фінансового аудиту органів публічного управління України в умовах сучасного мінливого середовища та розроблені пропозиції щодо їх удосконалення, зокрема:

- визначені заходи, на які спираються механізми підвищення якості внутрішнього фінансового аудиту;
- систематизовані етапів процесу підготовки та регулювання проведення внутрішнього фінансового аудиту органів публічного управління та зроблено висновок, що чітке слідування цими етапами дозволить підвищити ефективність аудиторських заходів, зменшити витрати часу на проведення перевірки, унеможливити помилки або похибки цих заходів, а також збільшить результативність отриманих результатів;
- розроблено алгоритм дій, якого необхідно дотримуватися з метою досягнення необхідної систематизації проведення аудиторської перевірки та уніфікації документування її результатів;
- надані пропозиції щодо удосконалення кожного етапу розробленого алгоритму стосовно особливостей функціонування органів публічного управління.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Контроль в бюджетних установах: теорія та практика : монографія / Л. В. Дікань, О. В. Кожушко, Н. П. Владімірова та ін. ; за заг. ред. канд. екон. наук, професора Л. В. Дікань. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2016. 360 с.
2. Владімірова Н. П. Аналіз факторів впливу на державний фінансовий контроль суб'єктів господарювання. Шляхи стабілізації фінансово-економічного стану країни : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Львів, 23 – 24 жовтня 2015 р.). Львів : ЛЕФ, 2015. С. 97-99.
3. Есманов О. М. Державний фінансовий контроль в системі забезпечення фінансової безпеки України: автореф. дис. канд. екон. наук: спец: 08.00.08. Укр. акад. банк. справи НБУ, Суми, 2015. 22 с.
4. Єна Р. О. Правове регулювання документальних перевірок, які здійснюються органами фінансового контролю України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Класич. приват. ун-т., Запоріжжя, 2015. 20 с.
5. Лин Я. І. Державний фінансовий контроль і аудит в управлінні ефективністю використання бюджетних коштів : автореф. дис. на здобуття наукового ступеня канд. екон. наук : спец. 08.00.08. Університет банківської справи Національного банку України (м. Київ). Київ, 2015. 21 с.
6. Офіційний сайт публічних закупівель Prozorro. URL: <https://prozorro.gov.ua/> (дата звернення 20.01.2022).
7. Піхоцький В. Ф. Система державного фінансового контролю в Україні: концептуальні засади теорії та практики: автореф. дис. д-ра екон. наук: спец. 08.00.08. Львівський нац. унів. ім. І. Франка, Львів, 2015. 40 с.
8. Пожуєва Т. О. Інноваційні засади до формування захищеності суб'єкта господарювання: моногр. Дніпро: Видавництво ДВНЗ УДХТУ, 2015. 340 с.
9. Сірош М. В. Реалізація принципів фінансового контролю у контрольному процесі : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Держ. НДІ М-ва внутр. справ України. Київ, 2015. 21 с.
10. Oleksich Zh. Principles of assessing the level of independence of the supreme body of external financial control. Socio-economic aspects of economics and management: Collection of scientific articles. 2015. Vol. 1. P. 99-103.
11. Виноградова М.О., Жидєєва Л.І. Аудит: навч. посібн. Київ: «Центр учбової літератури», 2014. 654 с.
12. Забезпечення фінансової безпеки на мікро- та макрорівнях: кол. монограф. / кол. авт.: О. А. Бурбело. Луганськ: РВВ ЛДУВС ім. Е. О. Дідоренка, 2014. 336 с.
13. Слободяник Ю. Б. Формування системи державного аудиту в Україні: монографія. Суми: ФОП Наталуха А. С., 2014. 321 с.
- practice : monograph]. Kharkiv: KhNEU im. S. Kuznet-sia. (in Ukrainian).
2. Vladimirova N. (2015). Analiz faktoriv vplyvu na derzhavnyi finansovyi kontrol subiektiv hospodariuvannia [Analysis of factors influencing the state financial control of business entities]. *Shliakhy stabilizatsii finansovo-ekonomichnoho stanu krainy : materialy Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii* [Ways to stabilize the financial and economic state of the country : Proceedings of the International Scientific and practical conference]. Lviv: Lef, 2015, pp. 97-99.
3. Esmanov O. (2015). *Derzhavnyi finansovyi kontrol v systemi zabezpechennia finansovoi bezpeky Ukrainy* [State Financial Control in the system of ensuring financial security of Ukraine] (PhD Thesis). Sumy: Ukr. akad. bank. spravy NBU.
4. Yena R. (2015). *Pravove rehuliuвання dokumentalnykh perevirok, yaki zdiisniuiutsia orhanamy finansovoho kontroliu Ukrainy* [Legal Regulation of documentary inspections carried out by financial control bodies of Ukraine] (PhD Thesis). Zaporozhye: Klyasych. pryvat. un-t.
5. Lyn Ya. (2015). *Derzhavnyi finansovyi kontrol i audyt v upravlinni efektyvnistiu vykorystannia biudzhethnykh koshtiv* [State financial control and audit in managing the efficiency of using budget funds] (PhD Thesis). Kyiv: Universytet bankivskoi spravy Natsionalnoho banku Ukrainy.
6. Ofitsiynyi sait publichnykh zakupivel Prozorro [Official website of Public Procurement Prozorro]. Available at: <https://prozorro.gov.ua/> (accessed 20 January 2022).
7. Pikhotskyi V. (2015). *Systema derzhavnoho finansovoho kontrol v Ukraini: kontseptualni zasady teorii ta praktyky* [The system of state financial control in Ukraine: conceptual foundations of theory and practice] (PhD Thesis). Lviv: Lvivskiy nats. univ. im. I. Franka.
8. Pozhuieva T. (2015). *Innovatsiyni zasady do formuvannia zakhyshchenosti subiekta hospodariuvannia* [Innovative foundations for the formation of business entity security]. Dnepropetrovsk: publishing house of DVNZ UDKHTU.
9. Sirosh M. (2015). *Realizatsiia pryntsyviv finansovoho kontroliu u kontrolnomu protsesi* [Implementation of the principles of financial control in the control process] (PhD Thesis). Kyiv: Derzh. NDI M-va vnutr. sprav Ukrainy.
10. Oleksich Zh. (2015) Principles of assessing the level of independence of the supreme body of external financial control. Socio-economic aspects of economics and management: Collection of scientific articles. Vol. 1. P. 99-103.
11. Vynohradova M., Zhydieieva L. (2014). *Audyt* [Audit]. Kyiv: «Tsentр uchbovoi literatury».
12. Burbelo O. etc (2014). *Zabezpechennia finansovoi bezpeky na mikro- ta makrorivniakh* [Ensuring financial security at the micro and macro levels]. Luhansk: Department of internal affairs named after E. A. Didorenko.
13. Slobodianyuk Yu. (2014). *Formuvannia systemy derzhavnoho audytu v Ukraini* [Formation of the state audit system in Ukraine]. Sumy: FOP Natalukha A.

REFERENCES:

1. Dikan L., Kozhushko O., Vladimirova N. (2016). *Kontrol v biudzhethnykh ustanovakh: teoriia ta praktyka : monohrafiia* [Control in budgetary institutions: theory and